

INGEZONDEN**PROFYLAXE TEGEN HEPATITIS INFECTIOSA**

Bij het antwoord der redactie op vraag 20 (1960) betreffende wenselijkheid van profylaxe tegen hepatitis infectiosa, wordt beschadiging van de vrucht in geval van ziekte van de a.s. moeder (als bij rubeola) onbewezen genoemd.

In het enige geval dat zich tot nog toe in mijn praktijk voordeed van een hepatitis tijdens de eerste helft der zwangerschap bleek het kind een congenitale afwijking te hebben. De vrouw had haar laatste menstruatie half november. Half januari bleek zij aan hepatitis te lijden. Er waren geen aanknopingspunten om aan enthepatitis te denken. Half februari leek zij hersteld, en bevatte de urine geen urobiline meer. Tien dagen later kreeg zij een rechute van twee weken.

Het kind werd zes weken te vroeg geboren, zag blauw en kreunde volgens mededeling van de vroedvrouw. Het werd opgenomen. De kinderarts dacht aan een hersenbloeding. Het ontwikkelde zich verder normaal, maar bleek een ernstige perceptiedoofheid te hebben.

Nu is in dit geval het oorzakelijk verband tussen de hepatitis van de moeder en de congenitale afwijking van het kind zeker niet te bewijzen; mogelijk heeft het geboortetrauma een invloed gehad. Toch zal men, als men dit eenmaal heeft bijgewoond, er al gauw toe overgaan, het zekere voor het onzekere te nemen als een vrouw in het begin van de zwangerschap een hepatitiscontact heeft, zeker zolang de statistici niet overtuigend hebben bewezen, dat onder deze omstandigheden niets voor de vrucht valt te vrezen, wat nog wat anders is dan het omgekeerde onbewezen te achten. Zo'n conclusie is in het actuele geval waarvoor men wordt geplaatst waardeloos.

Literatuur: Vraag 20 (1960) *Ned. T. Geneesk.* 104, 628.

Zaandam, 24 mei 1960

H. VAN BEEK

Het is volkomen begrijpelijk, dat collega VAN BEEK na een dergelijke waarneming voor zich het standpunt inneemt, dat profylaxe tegen hepatitis infectiosa wenselijk is, indien een vrouw in het begin van de zwangerschap een hepatitiscontact heeft gehad. Maar een dergelijke geïsoleerde waarneming vormt uit de aard der zaak geen bewijs voor een verband tussen hepatitis infectiosa van de a.s. moeder en beschadiging van de vrucht.

Amsterdam, 4 juni 1960

REDACTIE

BOEKAANKONDIGINGEN

J. A. WEIJEL, *Psychiatry in general practice*. Oorspronkelijk verschenen als proefschrift Amsterdam. 206 bl. Elsevier Publishing Company, Amsterdam 1958. Prijs: geb. f 19,50 of £ 1 17 sh. 6 d.

In dit werk dringt WEIJEL erop aan, in de algemene praktijk aandacht te schenken aan psychiatrische gezichtspunten. Dit is een actueel probleem. De schrijver wijst er terecht op, dat de psychische moeilijkheden die patiënten hun huisarts voorleggen, niet zo maar als psychiatrische symptomen kunnen worden opgevat. Hij onderscheidt, ter wille van de huisarts de „grote psychiatrie”, de „kleine psychiatrie” en neurosen. De belangrijke vraag is steeds: „Waarom klaagt de patiënt?” Hierop gaat de schrijver uitvoerig en grondig in. Hij legt de nadruk op de wenselijkheid van een psychosociale anamnese en wijst jonge artsen daartoe de weg in de vorm van een vragenlijst. Hij verdedigt het moderne gezichtspunt, dat de algemene praktijk een speciaal terrein is, waarvan de exploratie nieuwe methoden vereist.

Deze belangrijke bijdrage verdient nauwgezette bestudering.

B. STOKVIS

J. K. PAMEIJER, *An investigation of optical corrections for enabling patients with low visual acuity to read*. Proefschrift Amsterdam 26 november 1959 (promotor: Prof. Dr. A. HAGEDOORN). 122 bl., 19 fig. en 9 tabellen. N.V. Uitgeverij. AE. E. Kluwer, Deventer, Antwerpen 1959.

In deze prettig geschreven en goed geïllustreerde dissertatie legt de schrijver verantwoording af van het onderzoek bij 200 patiënten met slechte gezichtsscherpte, aan wie hij met optische hulpmiddelen het lezen van gewone druk weer heeft mogelijk gemaakt. De verschillende hulpmiddelen die daarbij gebruikt zijn, worden een voor een besproken en met voorbeelden toegelicht. Daardoor is dit boek een waardevolle bespreking geworden van het instrumentarium dat voor dit deel van het oogheelkundige onderzoek nodig is. Het onderzoek is volkomen empirisch en er wordt niet getracht begrijpelijk te maken, waarom in een bepaald geval het ene hulpmiddel een betere oplossing betekende dan het andere.

Er ontbreekt een geometrisch-optische verantwoording van de gevonden oplossingen, maar misschien lag dat ook niet in de bedoeling van de schrijver.

M. C. COLENBRANDER

Y. VAN DER WIELEN, *De huisarts en de doeltreffendheid van zijn aandeel in de gezondheidszorg*. (Gezondheidsorganisatie T.N.O., No. 6). (Oorspronkelijk als proefschrift Leiden verschenen). 340 bl., tabellen en roosters. Koninklijke Van Gorcum & Comp. N.V., Assen 1960. Prijs: gekart. f 22,50.

Dit proefschrift is het resultaat van jarenlange arbeid van de schrijver als leider van een T.N.O.-onderzoek, dat onder supervisie stond van een daartoe ingestelde commissie. Ik heb dit onderzoek van het begin af gevolgd, en ben onder de indruk gekomen van de enorme hoeveelheid energie en tijd die de schrijver aan de bewerking ervan heeft gegeven. Dit is meer dan het aantal bladzijden en de vele tabellen reeds doen vermoeden. Het resultaat is dan ook, dat Nederland thans ten aanzien van de problematiek van wat er met een huisartsenpraktijk samenhangt, beschikt over een studie die nergens ter wereld in degelijkheid geëvenaard wordt. De inhoud van het boek is in enkele regels niet weer te geven. Ik kan er mee volstaan te zeggen, dat ieder die belangstelling heeft voor de positie en het werk van de huisarts, er kennis van moet nemen. Hij zal er veel uit kunnen putten. Het boek laat zich prettig lezen, voorzover de aard van de stof dit toelaat, en het staat wetenschappelijk op een geheel verantwoord peil.

R. HORNSTRA

L. CHERTOK, *L'hypnose. Problèmes théoriques et pratiques*. 80 bl. Masson & Cie., Parijs 1959. Prijs: Fr. fr. 700.

Dit boekje is de afzonderlijke uitgave van een artikel van CHERTOK in *L'évolution psychiatrique*. Het biedt een leerrijk overzicht van tal van theoretische en praktische vraagstukken. Na een kort overzicht van de geschiedenis van de hypnose en enkele opmerkingen over de theorieën, waarbij die van PAVLOV en van de psycho-analytische school het uitvoerigst worden besproken, gaat de schrijver over tot een bespreking van de samenhang van de slaap en de hypnose, hij bespreekt de hypnotiseerbaarheid en besluit met enige behartigenswaardige opmerkingen over de therapeutische mogelijkheden en de indicaties. Enige gevallen volgen dan nog ter illustratie. Het boekje bevat nog een — met zorg gekozen — literatuurlijst. Het is een zeer aan te bevelen werkje ter algemene oriëntatie.

B. STOKVIS